

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 08, lipiec 2025 15:54

Ewelina Kocemba

Odslony: 854

Polska znalazła się wśród dziesięciu krajów europejskich o najwyższym ryzyku prania pieniędzy i finansowania terroryzmu – alarmuje Najwyższa Izba Kontroli. System przeciwdziałania tym zjawiskom (AML/CFT) oceniono jako niewystarczająco skuteczny, a jego funkcjonowanie – pełne luk organizacyjnych, prawnych i licznych zaniedbań.

Słaby system w czasach rosnących zagrożeń

Według raportu Basel AML Index 2022, Polska zajęła 9. miejsce na 31 państw europejskich pod względem ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. NIK przeprowadziła w tej sprawie szeroką kontrolę, obejmującą m.in. Ministerstwo Finansów, Narodowy Bank Polski, Komisję Nadzoru Finansowego oraz urzędy skarbowe, wojewódzkie i sądy apelacyjne. Ocena była jednoznaczna – system AML/CFT działa niewydolnie.

Opóźnienia, luki prawne i brak nadzoru

NIK wykazała, że kluczowe dokumenty strategiczne – w tym Krajowa Ocena Ryzyka – były opracowywane z wielomiesięcznymi opóźnieniami. Druga edycja KOR została opublikowana ponad dwa lata później, niż wymagają przepisy. Wskazano w niej, że zyski z nielegalnej działalności mogą wynosić aż 3,3% PKB.

Brakuje także skutecznego nadzoru nad kantorami internetowymi, mimo że od ponad dekady są one uznawane za instytucje obowiązane. Minister Finansów nie wdrożył żadnych regulacji w tym zakresie, pomimo zaleceń ze strony NBP, Rzecznika Praw Obywatelskich i wcześniejszych raportów NIK.

Zawiadomienia analizowane z rocznym opóźnieniem

Blisko połowa zawiadomień o podejrzanych transakcjach zgromadzonych przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (GIIF) w latach 2022–2024 czekała miesiącami na klasyfikację lub przypisanie do sprawy. W skrajnych przypadkach czas oczekiwania przekraczał 16 miesięcy. Zdaniem NIK to poważnie obniża skuteczność wykrywania nielegalnych operacji finansowych.

Postępowania karne opóźnione lub przedawnione

Z raportu wynika również, że postępowania administracyjne w sprawie nałożenia kar pieniężnych były wszczynane średnio po 360 dniach od zakończenia kontroli. W kilku przypadkach opóźnienia sięgały niemal 900 dni, co doprowadziło do częściowego przedawnienia karalności. Przynajmniej w jednym przypadku kara została istotnie obniżona właśnie z tego powodu.

Kadrowe braki i brak kompetencji

Minister Finansów nie zapewnił GIIF odpowiednich zasobów kadrowych. Dochodziło do masowej wymiany personelu i zatrudniania pracowników bez doświadczenia w audycie i kontroli. Zdaniem NIK miało to bezpośredni wpływ na ograniczoną liczbę prowadzonych kontroli.

Niekontrolowany przepływ gotówki z Ukrainy

Po rosyjskiej agresji na Ukrainę i masowym napływie uchodźców do Polski, GIIF nie podjął

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 08, lipiec 2025 15:54

Ewelina Kocemba

Odsłony: 854

---

wystarczających działań w zakresie identyfikacji i przeciwdziałania ryzyku prania pieniędzy wynikającego z tego procesu. Nie opracowano wytycznych dla instytucji obowiązanych, a analizy dotyczyły głównie wykluczenia finansowego uchodźców, pomijając realne zagrożenia związane z napływem gotówki.

Wnioski NIK: potrzebne natychmiastowe reformy

NIK sformułowała liczne wnioski do Ministra Finansów i Ministra Sprawiedliwości. Dotyczą one m.in.:

- uregulowania nadzoru nad stowarzyszeniami, fundacjami i kantorami internetowymi,
- opracowania jasnych wytycznych dla instytucji obowiązanych,
- skrócenia czasu analizy zawiadomień i wszczynania postępowań,
- wprowadzenia instytucji tymczasowego zatrzymania środków pieniężnych,
- wzmocnienia kadry kontrolnej oraz wdrożenia szkoleń z zakresu audytu i compliance.

Podsumowanie

Z ustaleń NIK wyłania się obraz nieskutecznego, opieszałego i źle zarządzanego systemu AML/CFT w Polsce. W czasach, gdy zagrożenia związane z międzynarodową przestępczością finansową i finansowaniem terroryzmu rosną, polskie instytucje publiczne nie są odpowiednio przygotowane do skutecznej reakcji. Konieczne są pilne działania legislacyjne, organizacyjne i personalne, by system rzeczywiście chronił krajowy obrót finansowy przed nadużyciami.

Źródło: NIK